

Tson Navejndyee Na Tji Juan

Ntyja 'naan' nquii jon na conduihin jñ'oon na incyaahan' na vando' ts'an

¹ Ja Juan macüji jñ'oonvahin ntyja 'naan' nquii jon na conduihin jñ'oon na incyaahan' na cotando' ñuan njanhan. Mancüiixjen m'aan jon xjen na tquen Tyo'ts'on tsoñ'en. Nqué tondyé jñ'oon na toninnycyaa nquii jon na conduihin juu jñ'oon'ñeen. Ndo' tojnty'iá ndé nchu vaa na tots'aa jon. Mantyi totquén cüenta nchu vaa na totsixuan jon ndo' tot'ué nduee ntyjé yohin.

² Manquii jon na incyaa na cotando' ñuan njanhan, tityincyoo'hin tondëe nn'an, ndo' totsi'man jon ntyja 'naan' na conduihin. Tojnty'iá na mats'anhin ndo' cotjí' jndyoyú ndëëho' ntyja 'naan' juu na incyaa jon na tyi'quintycüii na vando' ñuan 'naan' ts'an. Tom'aan jon yo tyëëhë nquii Tyo'ts'on, ndo' vi jndëcya, tyjee' jon quii' nt'an nn'an tsonnangue.

³ Tojnty'iá ndé joo 'nan na tots'aa jon ndo' tondyé jñ'oon na toninnycyaa jon. Ndo' conan'quindiyí 'o' ntyja 'naan'han' cha' ndëë nnan'jonho' yo já ee já conan'jön yo tyëëhë Tyo'ts'on yo nquii jnda jon Jesucristo.

⁴ Ng'e jo' macuji jñ'oonmin na matscüenönhan' ndëëho' cha' quindëya na cotsam'án na nén.

Tyo'ts'on conduihin naxuee

⁵ Ndö vaa jñ'oon na toninnycyaa Jesucristo na conan'mánhan' ndëëho'. Tso jon na nquii

Tyo'ts'on conduihin naxuee. Juu jñ'oonva' tsi'manhan' na taquintyja na ya conduihin, min'chjo tyi'quitsixuan jon ntyja 'naan' juu na condui najaan.

⁶ Majo' xe na aa conduë na conan'jön yohin, ndo' cotsam'an ntyja 'naan' juu na jaan'ñeen, condui jaa nanquintu. Ndo' juu jñ'oon na mayuu' min tyi'quita'nc'uë nchu vaa na ico'xenhan'.

⁷ Nquii Tyo'ts'on conduihin naxuee. Majo' xe na aa cotsam'an ntyja 'naan' juu naxuee na conduihin, ya jo' conan'jön yo ntyjëehë na vantyja n'on Jesucristo na conduihin jnda Tyo'ts'on. Ndo' juu neoon' Jesùs, ninnquii'chen itsintju'han' ncüii cüii nnon jnan na nan'xuan.

⁸ Majo' xe na aa conduë taconan'tja jaa nnon Tyo'ts'on, conan'vi'nn'an nque jaa, min tyi'conan'jön yo jñ'oon na conduihan' na mayuu'.

⁹ Majo' juu jnan na nan'xuan, xe na aa cotji' jndyoyu jaahan' nnon jon, nquii jon na conduihin na itsiquindë jon ndo' na its'aa jon cha'xjen na chuhan', ntsit'man ts'on jon ndo' ntsintju'jon ñuan njanhan tsoñ'en nnon 'nan na conan'tja jaa.

¹⁰ Majo' xe na aa conduë na ta'nan conan'tja jaa nnon jon, cont'a na nquii jon conduihin tsanquintu, ndo' jñ'oon' jon min tyi'quita'nc'uëhan'.

2

Condui Cristo na iv'a jon jaa tonnon Tyo'ts'on

¹ 'O' ntyjë na conduihon' ntsinda na vi'ntyjihon', macüji jñ'oonnmin na matscüenönhon' ndëëho' cha' quitejndeihan' 'o' na tavinan'tjaho' nnon Tyo'ts'on. Majo' xjen na aa conan'tjaho' nnon jon,

m'aan ncüii jon na iv'a jaa tonnon nquii Tyo'ts'on,
manquii Jesucristo na jndyoyu conduihin

² Cha' ntjo nchjii Tyo'ts'on na jndë tonan'tja
jaa nnon jon, tcanhan' na cue' ncüiichen ntyja
njanhan. Nquii Jesucristo tinonhin na siquindë
jon juu ts'ian'ñeen. Ndo' chito xia'ntyi na tue' jon
ntyja 'naan jnan njanhan, mantyi iv'ahan' nn'an
na ninvaa tsonnangue.

³ Ndëë ntji! jaa cüenta na cota'jn'aan Tyo'ts'on xe
na aa cota'nc'uë juu jñ'oon' jon na ico'xenhan'.

⁴ Majo' minninchen ts'an na ngitso: "Ja
vajn'anhin", majo' xe tyi'cüanguee' juu jñ'oon na
ico'xen jon, juu tsan'ñeen, ve' tsanquintuhin, min
tyi'c'oон juu ntyja 'naan' nquii jon na conduihin
jñ'oon na mayuu'.

⁵ Majo' minninchen ts'an na vanguee' juu
cha'xjen na co'xen jñ'oon' Tyo'ts'on, juu na
vi'ntyjii jon nn'an, quindë ya its'aahan' quii'
ts'on tsan'ñeen cha'xjen na nt'ue ts'on nquii jon.
Ndö vaa na itsi'manhan' ndëëhë na aa mayuu'
cotsam'an yo Cristo.

⁶ Minninchen ts'an na itso juu na itsijonhin yo
Cristo, chuhan' na c'oon tsan'ñeen cha'xjen na
tom'aan nquii jon.

Jñ'oon xco na iquenhan' xjen

⁷ 'O' ntyjë na vi'ntyji 'o', jñ'oonva na
macüji na iquenhan' xjen na matscüenönhan'
ndëëho', chito jñ'oon xcohan', jñ'oon jndyohan'.
Manin'juuntyihan' na jndë tondyeho' na
toxen'chen na quinan'vengiö ntyjëëhë.

⁸ Majo' juu jñ'oon na macüji na iquenhan' xjen
jaa, conduihan' jñ'oon xco. Ee juu na tovam'aan

Cristo, yo nin'juu na conan'veho' jñ'oon'ñeen, conan'manhan' na mayuu'han'. Nnda' matsjö ng'e juu na condui najaan, jndë tye' na vacüenon juu na ico'xenhan' quii' n'on nn'an, ndo' juu na condui naxuee na mayuu', condixueehan'.

⁹ Ndo' minninchen ts'an na itso juu na vam'aan juu ntyja 'naan' Cristo na nquii jon conduihin naxuee, majo' jndoo' juu ncüiichen tyje juu na mantyi vantyja ts'on, ninvaa tsixuan tsan'ñeen ntyja 'naan' najaan.

¹⁰ Majo' minninchen ts'an na vi'ntyjii juu tyje juu na mantyi vantyja ts'on tsan'ñeen Cristo, ninnqui'chen vam'aan juu ntyja 'naan' juu na condui naxuee. Ndo' na nnda', tavi'nan ncüii nnon jnan na nts'aahan' na ngacüaa'hin tonnon Tyo'ts'on.

¹¹ Majo' juu ts'an na jndoo' juu tyje juu na mantyi vantyja ts'on Cristo, ninm'aan tsan'ñeen ntyja 'naan' najaan, ndo' vam'aan juu ntyja 'naan'han'. Ndo' ng'e juu najaan'ñeen jndë sinchjaan'han'hin, jo'ndincyaahan' na ncüaa'ts'on yuu va nato na vja juu.

¹² 'O' ntyjë na conduiho' ntsinda na vi'ntyjihoh', macüji tsonvahin ng'e na jndë sit'man ts'on Tyo'ts'onho' jnan na nan'xuanho', ng'e na njon jndyi xuee' Cristo ngioho'.

¹³ 'O' ta na conintqueho', macüji jñ'oonvahin na matscüenönhan' ndëëho' ng'e cotsata'jn'aanntyihoh' ntyja 'naan' Cristo. Juu jon mancüiixjen m'aan jon xjen na tquen Tyo'ts'on tsoñ'en. 'O' ntyjë nn'an ndyua, macüji jñ'oon nnon tsonvahin na matscüenönhan' ndëëho' ng'e condëë cota'ntjonho' juu yutyia.

14 'O' na conduihō' ntsinda ncö, macüji jñ'oonva na matscüenönhan' ndëëho', ng'e jndë cotsata'jn'aanho' nquii tyëëhë Tyo'ts'on. 'O' ta na conintqueho', macüji jñ'oonva na matscüenönhan' ndëëho' ng'e cotsata'jn'aanntyihō' ntyja 'naan' Cristo na juu jon mancüiixjen m'aan jon xjen na tquen Tyo'ts'on tsoñ'en. Ndëë 'o' ntyjë nn'an ndyua, macüji jñ'oonva na matscüenönhan' na m'anho' ng'e na nan'xuanho' najndëho' ntyja 'naan' nquii Tyo'ts'on, ndo' jñ'oon' jon m'aahan' quii' n'onho' ndo' na condëë cotantjonho' juu yutya.

Tyi'nan'vengiö juu na tsixuan tsonnangue

15 Tyi'nan'vengioho' juu na tsixuan tsonnangue min 'nan na min nnonhan'. Ee xe na aa itsivi'ntyjii ts'an joo 'nan na itsixuanhan', itsi'manhan' na tyi'yuu' na vi'ntyjii juu tyëëhë Tyo'ts'on.

16 Ee tsoñ'en na tsixuan juu tsonnangue, cha'na juu na nt'ue jndyi ts'on si'ts'o 'naan' ts'an, yo juu na its'aahan' na conan'cjaa' nn'ön 'nan na nin'cüinjanhan', yo nin'juu na conan'ntsa jaa yo ntyja 'naan' 'nan na nan'xuan, ninnquii'chen juu na tsixuan tsonnangueva its'aahan' na cojoo' nn'ön ntyja 'naan' nan'min', chito nquii tyëëhë Tyo'ts'on its'aahan'.

17 Majo' juu na tsixuan tsonnangue yo tsoñ'en natyia na nt'ue jndyi n'on nn'an ntyja 'naan'han', vantycüiihan'. Majo' juu ts'an na its'aa 'nan na nt'ue ts'on Tyo'ts'on, je'quintycüii na m'aan juu.

Nquii na conduihin natyia na itsuehin cjoo' Cristo

18 'O' ntyjë, conduihoh' ntsinda ncö. Joo ndyumin, ndyu na mats'iahan' ntyja 'naan' 'nan na tsixuan juu tsonnangue. Ndo' jndë jndyeho' jñ'oon na nnintyincyoo' nquii juu na tyi'quindo' juu Cristo. Ndo' naneinhin jndye nn'an m'an na conduihan na tyi'quijndoo'han Cristo. Mang'e na nnda', covaa' nn'ön na xjen neinhin juu na tsixuan tsonnangue vantycüiihan'.

19 Joo nan'ñeen, tjihan quii' nt'an jaa, min tyi'yuu' na tonduihan tmaan' na condui jaa. Ee xe na aa mayuu' na vantyja n'onhan jon cha'xjen na chuhan', je'quitjihan quii' nt'an. Majo' jnty'ehan jaa cha' quitsi'man jndyoyuhhan' na tyi'c'onhan ntyja 'naan' tmaan' na condui jaa.

20 Majo' 'o' jndë tyincyaa Jesucristo na nan'xuanho' Espíritu Santo, ndo' ng'e na nnda', tsoñ'enso' cotsataljn'aanho' nin jñ'oon na conduihan' na mayuu'.

21 Chito macüji jñ'oonvahin na matscüenönhän' ndëeho' ng'e na tyi'quindioho' nchu vaa tsixuan jñ'oon na mayuu', matscüenönhän' ng'e mancüiijen cotaljn'aan juu jñ'oon'ñeen. Mats'a na nnda' ee mangioho' na juu jñ'oon na mayuu' je'quitscüequenhan' juuhan' jñ'oon quintu,

22 ¿Nin ts'an conduihin tsan quintu? Manquiintyi ts'an na icüji' juu jñ'oon na Jesús, chito conduihin Cristo. Tsan na nnda' vaa jñ'oon na incyaa, conduihin ts'an na tyi'quindo' juu Cristo ee incyaa juu jñ'oon na nquii Jesús, chito jnda Tyo'ts'onhín, yo nin'jñ'oon na icüji' tsan'ñeen na nquii Tyo'ts'on chito conduihin tye Jesús.

23 Ndo' minninchen ts'an na incyaa juu jñ'oon na nquii Jesús chito conduihin jnda Tyo'ts'on,

juu tsan'ñeen min tyi'c'oон juu ntyja 'naan' nquii
jon na conduihin Tyëëhë. Majo' juu ts'an na
icüji' jndyoyu na nquii Jesúس conduihin jnda
Tyo'ts'on, juu tsan'ñeen m'aan juu ntyja 'naan'
tyëëhë Tyo'ts'on.

²⁴ Majo' nqueho', quitquen ya yaho' cüenta joo
jñ'oon na tondye jndyeeho', quinan'veyaho'han'
quii' n'onho'. Ee xe na aa cont'aho' na nnnda', yajo'
ninnquii'chen conan'jonho' ntyja 'naan' jnda
Tyo'ts'on ndo' mantyi yo nquii jon na conduihin
Tyëëhë.

²⁵ Ee ndö vaa jñ'oon na jndë tco' Jesucristo 'ndyo
jon ndëëhë na nninncyaa jon na tyi'quintycüii na
cotant'ö yo ñuan njanhan.

²⁶ Macüji jñ'oonmin ng'e m'an nn'an na
nin'quitjue'han 'o' juu nato na itsivi'nn'anhan'.

²⁷ Majo' 'o' jndë ty'onho' cüenta Espíritu Santo.
Nquii jon im'aan jon quii' n'onho'. Ndo' ng'e
na nnnda', tyi'icanhan' ncüiichen ts'an na ntsi'man
ndëëho' nchu vaa na icanhan' na nt'ue ts'on
Tyo'ts'on na quint'aho'. Ee nquii Espíritu Santo
itsi'man jon ndëëho' tsoñ'en ng'e conduihin jñ'oon
na mayuu', chito itsivi'nn'an jon. Jo' chuhan' na
quinan'jontyeho' yo Cristo, cha'xjen jndë si'man
Espíritu Santo ndëëho'.

²⁸ Ndo' 'o' ntyjë na conduihon' ntsinda na vi'ntyji
'o', c'ontyeho' ntyja 'naan' Cristo, cha' juu xjen
ya na ncüjee' ntcüe' jon, nc'ön na min'ncüii
tyi'quindiyii' nn'ön na tonnon jon, min je'c'ön na
jn'an.

²⁹ 'O' covaa' n'onho' na nquii Jesucristo jndyoyu
conduihin. Ndo' ng'e na nnnda' vaa, mantyi covaa'
n'onho' na ncüii cüii ts'an na vam'aan juu ntyja

'nan na chuhan', condui tsan'ñeen ts'an na tui ntyja 'naan' nquii jon.

3

Nn'an na condui ntsinda Tyo'ts'on

¹ Vaa t'man jndyi na njon juu na vi'ntyjii Tyëehë jaa. Xe ng'e juuhan', jo' na itsiquijndyuhan' jaa ntsinda nquii jon. Ndo' mancüiixjen jo' condui jaa. Majo' joo nn'an na conan'jonhan ntyja 'naan' juu na tsixuan tsonnangue, ndiquitji'hin cüenta na nnnda' condui jaa ng'e min nquii jon tataa' n'onhan ntyja 'naan' na condui jon.

² 'O' ntyjë na vantyja n'onho' na vi'ntyji 'o', naneinhin condui jaa ntsinda nquii Tyo'ts'on, majo' vitjachen na ntsi'man jon nchu vaa nnan'xuan na tonnonchen. Majo' covaa' nn'ön xjen na nnintyencyoo' nnnda' Cristo, yajo' ntsijonhan' jaa yo nquii jon ng'e njntylia ndëe nchu vaahin.

³ Ndo' ncüii cüii ts'an na nnnda' vaa na ntyja ts'on juu Cristo, iquen nquiihin na ji'ua conduihin, cha'xjen nquii Cristo conduihin na ji'eahin.

⁴ Majo' ncüii cüii ts'an na its'aa ya juu na it-sitjahn, tyi'nin'cüa'nguee' tsan'ñeen juu ntji na tquen Tyo'ts'on na ico'xenhan', ee juu ntji'ñeen itsijnda'han' na juu ts'an na its'aa na nnnda', vaa jnaan' juu.

⁵ Ndo' 'o' covaa' n'onho' na jndyo Cristo na tuihin na ts'an hin cha' quitsinduu' jon jnan na nan'xuan, ndo' juu jon min'ncüii jnan tyi'quitsixuan jon.

6 Minninchen ts'an na ninnquii'chen vam'aan juu ntyja 'naan' jon, chito na ninnquii'chen itsitjahn. Majo' juu ts'an na i'ndyii nquiihin na itsitjahn, tyi'cocüji' juu cüenta ntyja 'naan' nquii jon, min tyi'covaa' ts'on juu ntyja 'naan' jon.

7 'O' ntyjë na conduihö' ntsinda, taninnencyaho' na ntsivi'nn'an ts'anko' na ngitso juu cuaa nquii na itsitja ts'an nnon Tyo'ts'on. Juu ts'an na ninnquii'chen its'aa juu 'nan na chuhan' cha'xjen na sijnda' Tyo'ts'on na quitsam'an, condui tsan'ñeen na jndyoyuhin na tonnon nquii jon cha'xjen na condui nquii Cristo.

8 Majo' juu ts'an na ninnquii'chen its'aa 'nan na tsixuanhan' jnan, m'aan tsan'ñeen ntyja 'naan' yutyia. Ee ntyjantyi xjen na tye' tsoñ'en, itsixuan yutyia jnan. Mang'e na nda', nquii jnda Tyo'ts'on jndyo jon cha' ntsityuii' jon joo 'nan its'aa yutyia.

9 Minninchen ts'an na tui xcohin ntyja 'naan' Tyo'ts'on, juu tsan'ñeen tyi'xe'ncyaahin na vi ntyja ngaca na ntsitjahn ncüii cüii nnon jnan, ng'e nquii jon m'aan jon quii' ts'on juu. Jo' ng'e na jndë tui xcohin ntyja 'naan' Tyo'ts'on, xe'ncyaahin na ninvito ntsitjahn.

10 Ndö vaa na ncüaa' nn'ön nin nn'an na condui ntsinda Tyo'ts'on ndö' nin nn'an conduihan ntsinda juu yutyia. Juu ts'an na tyl'vem'aan ntyja 'naan' 'nan na chuhan', min tyl'vi'ntyjii juu ntyje juu na vantyja n'onhan Cristo, chito jnda Tyo'ts'on condui tsan'ñeen.

*Tyl'nt'aaha na ve' conduë nquë na conan'vengiö
ntyjë na vantyja n'on Cristo*

11 Ndö vaa jñ'oon na tondye jndyeeho' xjen na tëntyja n'onho' Cristo, na chuhan' na cüivengiö ntyjë na vantyja n'onhan jon.

12 Min tyi'nt'aho' cha' na s'aa Caín. Juu tsan'ñeen tom'aan jon ntyja 'naan' yutyia, mang'e jo' iscuee' jon tyje jon. Ndo' ¿Ndu na iscuee' jonhin? S'aa jon na nnnda' ng'e tovam'aan jon ntyja 'naan' 'nan tyia, majo' tyje jon tovam'aan juu cha'xjen na chuhan' na tonnon Tyo'ts'on.

13 Mang'e jo', 'o' ntyjë na vantyja n'onho', tyi'nan'tiuho' na jen ñoncyia na coquenonho' na joo nn'an na nan'xuan ntyja 'naan' tsonnangue m'anhan na jndohan 'o'.

14 Ee covaa' nn'ön na jndë jnt'ui jaa nato na cotsu nn'an ndo' jndë sac'ë juu nato na ntyja 'naan'han' na cota'ndo' ñuan njanhan. Nnda' vaa na covaa' nn'ön ng'e conan've'ngiö ntyjë na vantyja n'onhan Jesús. Minninchen ts'an na tyi'vi'ntyjii juu nn'an, ninvaa m'aan juu nacje 'naan' na cotsu ñuaan nn'an.

15 Majo' minninchen ts'an na itso na vantyja ts'on juu Jesús, majo' ninm'aan juu na jndoo' juu ncüii tyje juu na mantyi vantyja ts'on, juu tsan'ñeen conduihin ts'an na itscüje nn'an. Ndo' covaa' n'onho' ncüii ts'an na itscüje nn'an, ntyja 'naan' nquii juu tyi'itsixuan juu na tyi'quintycüii na vando' ñuaan' juu.

16 Ndö vaa na itsi'manhan' na vi'ntyjii Jesucristo jaa ee tyincya nquiihin na jnan'cuee' nn'an hin ntyja njanhan. Ndo' ng'e na nnnda', icanhan' na quinan'vengiö ntyjëehë na vantyja n'onhan jon, cuaa nquii min xe na aa nnan'cüje nn'an jaa ntyja 'naanhan'.

17 Majo' xe na aa m'aan ncüii ts'an na vantyja ts'on juu Jesucristo, ndo' min 'naan' jon, ndo' iquen jon cüenta na ncüiichen tyje jon na mantyi vantyja ts'on juu na itsitjahan' 'nanhin, majo' tyi'nin'ncyaa jon 'nan na icanhan' tsan'ñeen, ndo' na nnda', juu na vi' ntyjii Tyo'ts'on nn'an, ta'nan covitincyoo' na ico'xenhan'hin ntyja 'naan' na vam'aan juu.

18 'O' ntyjë na conduihoh' ntsinda na vi'ntyjihoh', chito ve' xia'ntyi na ndue na conan'vengiö nn'an, mantyi quinan'man na nnda' nchu vaa na vja na cotsam'an.

Ndö vaa na nninnycyaaahn' na t'man qui nn'ön Tyo'ts'on.

19 Ndö vaa na itsi'manhan' na conan'jön yo juu jñ'oon na conduihan' na mayuu', ndo' ntyja 'naan'han' m'an na min'ncüii tyi'quindyii' nn'ön na tonnon Tyo'ts'on,

20 Ee min'cya ro na covicjë quii' ñuan njanhan na conan'tja jaa na tonnon jon, covaa' nn'ön na nquii jon t'manntyichen conduihin, chichen joo jñ'oon'ñeen na m'aan' nn'ön, ndo' joo na covicjë, tsoñ'enhan' ntyjii jndajonhan'.

21 Yajo' 'o' ntyjë na vi'ntyjihoh', xe tyquii' ñuan njanhan covicjë na tyi'conan'tja jaa, itsi'manhan' condëë conan'ndyoo' jaa na tonnon jon yo na min'ncüii tyi'quindyii' nn'ön.

22 Ndo' ng'e jo', nninnycyaa jon jñ'oon na cotan nnon jon ng'e na cota'nc'uë joo jñ'oon na iquen jon ndëë na cotoxenhan', ndo' mantyi yo joo 'nan na cont'a na cavee' nchjii jon.

²³ Ndo' ndö vaa jñ'oon na iquen jon ndëë na iquenhan' xjen jaa, na cantyja nn'ön yo nquii jnda jon Jesucristo. Tquen jon jñ'oon na quint'a na nnda' ndo' cüivengiö ntyjëëhë na mantyi vantyja n'on jon, cha'xjen nquii Jesucristo tquen jon na quint'ahan'.

²⁴ Minninchen ts'an na ivanguee' juu jñ'oon na ico'xen jon, itsijon tsan'ñeen yo nquii Tyo'ts'on, nquii jon m'aan jon quii' ts'on juu. Ndo' ndö vaa na itsi'manhan' ndëë nn'an na m'aan jon quii' nn'ön ng'e na incyaa jon na nan'xuan nquii Espíritu Santo.

4

Vaa na itsijnda'han' nin jñ'oon conduihan' na mayuu', ndo' nin jñ'oon na tyi'yuu'

¹ 'O' ntyjë na vi'ntyji 'o', m'an min'ndye nn'an na coma'ndyi'han na conduehan na joo jñ'oon na coninncyahan, nquii Espíritu Santo itsi'man jon-han' ndëëhan. Majo' 'o' tyi'ngantyja n'onho'han'. Joo jñ'oon'ñeen, quitquen jndyeeho' cüenta na aa itsijonhan' joohan' cha'xjen joo jñ'oon' Tyo'ts'on na jndë ty'oonho' cüenta. Icanhan' na quint'aho' na nnda', ng'e jndye nn'an coma'ndyi'han na conan'vi'nn'anhin na conuehin na nquii Tyo'ts'on incyaa jon jñ'oon na conan'manhan.

² Ndö vaa na ndëë ncüaa' n'onho' na aa mayuu' na nquii Espíritu Santo itsi'man jon jñ'oon na incyaa ts'an. Minninchen ts'an na icüji' jndyoyu juu na nquii Jesús conduihin Cristo, ndo' na tuihin na ts'anhin, itsixuan tsan'ñeen Espíritu na conduihin nquii Tyo'ts'on.

3 Majo' minninchen ts'an na itso juu na nquii Jesús tyi'yuu' na conduihin Cristo, min chito na tu-ihiin na ts'anhin cha'xjen nquë, tsixuan tsan'ñeen ntyja 'naan' nquii juu na itsuehin cjoo' Cristo, tyi'c'oон tsan'ñeen ntyja 'naan' juu Espíritu na conduihin Tyo'ts'on. Ndo' 'o' jndë macondyeho' na nquii juu na itsuehin cjoo' Cristo ncüjee' nnon juu, ndo' naneinhin jndë m'aan juu ntjoohin tson-nangue.

4 'O' ntyjë na conduiho' ntsinda, nan'xuanho' cüentaa' nquii Tyo'ts'on. Ndo' jndë tejndei jon 'o' cha' joo nn'an na tyi'yuu' jñ'oon na coninncya, ta'nan jndëë jnan'vi'nn'an nan'ñeen 'o'. Ee nquii Espíritu Santo na m'aan jon quii' n'onho', t'manntyichen najndei conduihin, chichen nquii yutyia na m'aan juu yo nan'ñeen na nan'xuanhan ntyja 'naan' tsonnangue.

5 Joo nan'ñeen na conan'vi'nn'anhan na conduehan na coninncyahán jñ'oon' Tyo'ts'on, nan'xuanhan ntyja 'naan' juu tsonnangue. Mang'e na nnnda', conan'neinhan ntyja na tsixuanhan', ndo' ng'e jo' joo nn'an na conan'jonhan ntyja 'naan'han', neinhan na condyehan jñ'oon na coninncya nan'ñeen.

6 Majo' nquë condui jaa nn'an cüentaa' nquii Tyo'ts'on. Ndo' minninchen ts'an na m'aan juu ntyja 'naan' jon, indyii tsan'ñeen jñ'oon na coninncya. Majo' juu ts'an na tyi'c'oон ntyja 'naan' jon, min tyi'nin'quindiyii tsan'ñeen jñ'oon na conduë, ndo' ng'e na nnnda' vaa, ndëë ncüaa' nn'ön na juu jñ'oon na coninncya nn'an, aa conduihan' jñ'oon na mayuu' ndo' aa jñ'oon na itsivi'nn'anhan'.

Tyo'ts'on conduihin na vi'ntyjii jon nn'an

⁷ 'O' na vi'ntyji jaho', nque ntyjë na covantyja n'onhan Jesucristo, chuhan' na quinan'vengiöhan. Ee juu na conan'vengiöhan, conanhan' na m'aan nquii Tyo'ts'on. Min'cya ro ts'an na vi'ntyjii juu nn'an, condui tsan'ñeen jnda nquii Tyo'ts'on, ndo' vajnaan' juu jon.

⁸ Majo' min'cya ro ts'an na tyi'vi'ntyjii juu nn'an, min tyi'cüajnaan' juu Tyo'ts'on ee nquii jon nin-nquii'chen conduihin na vi'ntyjii jon nn'an.

⁹ Nquii Tyo'ts'on, juu jnda jon na ninnccüii ts'onhin, jñon jonhin na m'an jaa nn'an tson-nangue. S'aa jon na nnda' cha' ndëë nc'ön na tyi'quintycüii na cotant'ö yo ñuan njanhan. Nnda' vaa na si'man jon na vi'ntyjii jon jaa.

¹⁰ Ndö vaa na cotsavaa' nn'ön ntyja 'naan' na vi'ntyjii Tyo'ts'on jaa, chito jaa ty'ön jndyëë na vengiöhin. Nquii jon ty'oон jndyee jon na vi'nchjii jon jaa, ndo' t'ua jon ts'ian nnon jnda jon Jesúس na cue'jon ntyja 'naan' jnan na nan'xuan, ng'e jo' ndëë ntsit'man ts'on Tyo'ts'on jaa.

¹¹ 'O' ntyjë na vantyja n'onho' na vi'ntyji 'o', ng'e na nnda' vaa na vi'ntyjii Tyo'ts'on jaa, jo' mantyi chuhan' na quinan'vengiö ntyjëëhë na vantyja n'onhan jon.

¹² Min'ncüii ts'an ta'nan condyiaa' juu Tyo'ts'on. Majo' ya na ninvito m'aan na conan'vengiö nn'an, itsi'manhan' na m'aan jon quii' nn'ön ndo' juu na vi'ntyjii jon nn'an, itsiquindëhan' juuhan' ntyja njanhan.

¹³ Ndö vaa na ts'i'manhan' na cotsam'an jaa yo Tyo'ts'on ndo' na m'aan jon quii' ñuan njanhan ng'e jndë tyincyaa jon Espíritu Santo quii' nn'ön.

14 Ndo' jndë tojnty'iá ndë nquii jnda Tyo'ts'on. Ndo' cotjí' jndyoyú na jñon jonhin quii' nt'an nn'an tsonnangue cha' ntsin'man Jesús ñuaan nn'an jnan na nan'xuanhan.

15 Minninchen ts'an na icüji' jndyoyu na nquii Jesús conduihin jnda Tyo'ts'on, m'aan Tyo'ts'on quii' ts'on tsan'ñeen ndo' juu tsan'ñeen ityii'han'hin ntyja 'naan' nquii jon.

16 Jo' jndë cotsavaa' nn'ön na m'aan Tyo'ts'on na vi'nchjii jon jaa ndo' vantyja nn'ön na nnnda'. Nquii Tyo'ts'on conduihin na vi'nchjii jon nn'an. Yajo' minninchen ts'an na vi'ntyjii juu nn'an, vam'aan juu ntyja 'naan' jon, ndo' mantyi m'aan jon quii' ts'on juu.

17 Juu na vi'ntyjii Tyo'ts'on nn'an, ndö vaa na tsi'manhan' na itsiquindëhan' juuhan' ntyja njanhán. Ya na ngue'ntyja xjen na ntco'xen jon nn'an ntyja 'naan' na conan'tjahan nnon jon, tyi'je'quindyii' nn'ön na mantyi nt'uii jon jaa, ng'e covaa' nn'ön na cha'xjen na vi'ntyjii Cristo nn'an, mannda' vaa cotsam'an quii' nt'an nn'an.

18 Ya na vantyja nn'ön na vi'ntyjii Tyo'ts'on jaa, icüji'han' na coviquityuë na ntco'xen jon jaa ntyja 'naan' jnanhan. Ee ya na m'an na ncymaa na nt'uii jon jaa tsojnaan' na conan'tja jaa, tsi'manhan' na juu na conduihin na vi'ntyjii jon nn'an, tyi'quindë conan'xuanhan'.

19 Ee navejndyee nquii Tyo'ts'on ty'oон jon na vi'ntyjii jon jaa, mang'e jo' conan'vengiö nn'an.

20 Ncüii ts'an, xe na aa ngitso juu na vi'ntyjii juu nquii Tyo'ts'on, majo' tysi'cuee' ts'on juu ncüiichen tyje juu na mantyi vantyja ts'on, ve' ts'an quintuhin. Ee xe tysi'vi'ntyjii juu tyje

juu na ninnquii'chen indyiaa' juuhin, majndichen je'quitsivi'ntyjii juu nquii Tyo'ts'on na min tyi'condyiaa' juuhin.

²¹ Ndö vaa jñ'oon na ico'xenhan' na tyincya Cristo ndëë jaa. Itsohan' na minninchen ts'an na vi'ntyjii juu Tyo'ts'on, chuhan' na cüivi'ntyjii juu tyje juu na vantyja ts'on juu jon.

5

Ndö quint'a cha' ntantjön yo juu na tsixuan tson-nangue

¹ Tyi'ncüii cüii ts'an na vantyja ts'on juu na nquii Tyo'ts'on t'ua jon ts'ian nnon Jesús na conduihin na itsin'man jon ñuaan nn'an, iquen Tyo'ts'on tsan'ñeen na conduihin jnda nquii jon. Ndo' minninchen ts'an na vi'ntyjii juu Tyo'ts'on na condui jon Tyëëhë, mantyi vi'ntyjii tsan'ñeen ntsinda Tyo'ts'on.

² Xe na aa conan'vengiö Tyo'ts'on, ndo' cota'nc'uë jñ'oon na ico'xen jon, covityincyoo' na mayuu'han' ya na conan'vengiö nn'an na condui ntsinda jon.

³ Ndö vaa na itsi'manhan' na condui jaa nn'an na conan'vengiö Tyo'ts'on, na quita'nc'uë jñ'oon na ico'xen jon jaa. Ndo' joo jñ'oon'ñeen, tyi'jahan' cha'xjen na ja xu.

⁴ Minninchen ts'an na jndë tui xcohin ntyja 'naan' Tyo'ts'on, condëë ivantjon juu yo 'nan tyia na tsixuan tsonnangue. Juu na tsixuanhan', condëë cotantjöhan' ng'e juu na vantyja nn'ön Jesucristo.

⁵ ¿Nin ts'an na nndëë ngüantjon yo juu 'nan tyia na tsixuan tsonnangue cha' tyi'ngüantjonhan'hin?

Xia'ntyi juu ts'an na vantyja ts'on na nquii Jesús conduihin jnda Tyo'ts'on, juu tsan'ñeen ngüantjon juu yo 'nan tyia'ñeen.

Jñ'oon na icüji' jndyoyuhan' ntyja 'naan' jnda Tyo'ts'on

6 Nquii Jesucristo tyjee' jon tsonnangue. Jndëë' jon quii' ndaa, ndo' manquiintyi jon tyincyaahin na jnan'cuee' nn'anhin na tcüe' neoon' jon, chito xia'ntyi na jndëë' jon quii' ndaa, mantyi tyincyaaa jon na tue' jon na tcüe' neoon' jon nnon tsonjn'aan. Majuuntyi Espíritu Santo conduihin na icüji' jndyoyu jon ntyja 'naan'han', ndo' nquii jon ninnquii'chen conduihin jñ'oon na mayuu'.

7 Ee m'aan ndye nnon na cotji' jndyoyu ntyja 'naan' Jesucristo ndëëhë,

8 Manquiintyi Espíritu Santo, yo ndaatooo na jndëë' Jesús, yo neoon' jon na tcüe' na jñon nn'anhin tsonjn'aan. Ndo' ncüii ncüii na ndye nnon jñ'oon'ñeen, covijnt'ue Tyo'ts'onhan' na icüji' jndyoyu jon na juu Jesucristo conduihin jnda jon.

9 Joo jñ'oon na cotji' jndyoyu nn'an ndëë ntyje-han, coy'on nan'ñeen cüentahan'. Majo' juu jñ'oon na icüji' jndyoyu Tyo'ts'on ndëëhë, njonntyichen conduihan', ee juuhan' it'uihan' yo juu jñ'oon na icüji' jndyoyu jon ntyja 'naan' jnda nquii jon.

10 Ndo' minninchen ts'an na vantyja ts'on juu na Jesús conduihin jnda Tyo'ts'on, juu jñ'oonva' conduihan' na icüji' jndyoyuhan' quii' ts'on juu. Majo' min'cya ro ts'an na tyi'cantyja ts'on juu jñ'oon na icüji' jndyoyu Tyo'ts'on ntyja 'naan' jnda

jon, its'aa tsan'ñeen na nquii Tyo'ts'on quintuhin, ng'e tyi'covantyja ts'on juu juu jñ'oon'ñeen.

11 Ndo' ndö vaa jñ'oon na icüji' jndyoyu Tyo'ts'on ndëe na incyaa jon na tyi'quintycüii na cotando' ñuan njanhan, ndo' juuhan' nan'xuan jaahan' ntyja 'naan' nquii jnda jon.

12 Ndo' minninchen ts'an na nquii jnda Tyo'ts'on m'aan jon quii' ts'on juu, tsixuan juu na tyi'quintycüii na vando' ñuaan' juu. Majo' min'cya ro ts'an na tyi'c'oon juu ntyja 'naan' jnda jon, tyi'quitsixuan tsan'ñeen na vando' ñuaan' juu.

Naneinhin nan'xuan na tyi'quintycüii na cotant'ö

13 Macüji jñ'oonmin na matscüenönhan' ndëe 'o' na vantyja n'onho' nquii jnda Tyo'ts'on cha' cüaa' jnda' n'onho' na nan'xuanho' na tyi'quintycüii na cotando' ñuaanho'.

14 Ndö vaa na incyaahan' na t'man qui nn'ön Tyo'ts'on na conan'ndyoo' jaa na tonnon jon. Xjen na cotan cüii jñ'oon nnon jon, xe na aa juu jñ'oon'ñeen m'aanhan' ntyja 'naan' na nt'ue ts'on jon, mangiö jnt'aha na ndyii jonhan'.

15 Ndo' ng'e covaa' nn'ön na iquen jon cüenta jñ'oon na cotan nnon jon, mantyi ngiö yaha na nninncyaa jonhan'.

16 Xe ncüiiho' ndyiaa' juu ncüiichen tyje juu na itsitja tsan'ñeen ncüii nnon jnan na tyi'xe'cay'oonhan'hin na ngitsuhin, chuhan' na can juu nnon Tyo'ts'on na ntcüe' ts'on tsan'ñeen. Ndo' nninncyaa jon na ntsixuan tsan'ñeen na tyi'quintycüii na vando' ñuaan' juu. M'aan jnan na vay'oonhan' ts'an na ngitsu ñuaan' juu. Tyi'quitsjö na can ts'an na quitejndeí Tyo'ts'on tsan'ñeen.

17 Ncüii cüii nnon 'nan na itsitja ts'an, tsixuanhan' jnan na tonnon Tyo'ts'on. Ndo' min jnan na xe'quitsu ñuaan' ts'an ntyja 'naan'han'.

18 Juu ts'an na jndë tui xcohin ntyja 'naan' Tyo'ts'on, mangiö na juu tsan'ñeen tavi 'nan itsitjahin nnon jon na ninvito. Ee nquii jnda Tyo'ts'on ivantyjee' jon tsan'ñeen ndo' ng'e na nnda', juu yutyia ndiquindëë nt'uii juu tsan'ñeen.

19 Mangiö na condui jaa ntyja 'naan' Tyo'ts'on. Majo' tsoñ'en nn'an na cotsam'an ntyja 'naan' juu na tsixuan tsjonnangue, m'anhan nacie 'naan' juu yutyia.

20 Ndo' mantyi mangiö na nquii jnda Tyo'ts'on jndë jndyo jon. Ndo' incyaa jon na jnda' nquën, jo' na cota'jn'aan nquii Tyo'ts'on na conduihin na mayuu'. Nanein cotsam'an yo nquii jon na conduihin na mayuu' ng'e na cotsam'an ntyja 'naan' nquii Jesucristo. Juu jon conduihin Tyo'ts'on na mayuu'. Ndo' ntyja 'naan' nquii jon nan'xuan na tyl'quintycüii na cotant'ö.

21 'O' na conduihon' ntsinda na vi'ntyjiho', min jñ'oon na coninnnya nn'an na min tyl'yuu'han' ntyja 'naan' joo 'nan na conan't'maan'han. Taninncyaho' na joohan' ntquenhan' xjen 'naan'han' 'o'

**Jn'oon xco na tquen tyo'ts'on
New Testament in Amuzgo, San Pedro Amuzgos
(MX:azg:Amuzgo, San Pedro Amuzgos)**

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Amuzgo, San Pedro Amuzgos

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amuzgo, San Pedro Amuzgos [azgl], Mexico

Copyright Information

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Amuzgo, San Pedro Amuzgos

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-03-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 20 Mar 2024
d8a54041-81ce-5bdf-9060-152f7eb71dc8